GELYKHEID, VRYHEID, BROEDERSCHAP.

Ao. 1800. No. 47

DE NIEUWE NEDERLANDSE HAAGSE COURANT

Zaturdag 22 Maart.

HET ZESDE JAAR DER BATAAFSCHE VRYHEID.

ITALIEN.

VERONA, *den 5 Maart.* De verovering der veste *Gavi* word niet bevestigd. De bezetting doet dagelyks uitvallen, die egter telkens worden terug geslagen. Den 17 laatstleden werden 50 man, 20 Franschen als Liguriers, gevangen gemaakt.

DUITSCHLAND en aangrenzende Rykeu.

EXTRACT van eenen brief uit MANHEIM, *van den 9 Maart.* „ De generaal *Moreau* is een groot ongeluk ontkomen. Een Oostenrykse patrouille van 30 man ging te *Neckerau* over den *Rhyn*, om te recognosceeren. Zy naderden tot *Munternheim*, alwaar de generaal *Moreau* met een gevolg van 18 husaaren vooruy kwam. Er ontstond een vry levendig gevegt, en de generaal was zyne redding alleen verschuldigd aan de klockmoedigheid van zyne husaaren en aan de goede paerden welken hy voor zyn rytuig had. Twee man van de zynen werden gedood en 5 gekwetst en gevangen genomen.

EXTRACT van eenen brief uit MENTS, *van den 10 Maart.* „ Gister hebben de Franschen de brug over de *Mein* by *Costheim* hersteld en heden hebben zy eene tweede gelegd. Al de troupen zyn verzameld en de kavalery, die reeds op den regter oever was geweest, is gister hier door naar *Nierstein* getrokken, alwaar veele troupen zyn."

AUGSBURG, *den 11 Maart.* Van *Trieß* verneemt men, dat de Prinses *Maria Adelaïda*, tante van *Lodewyk* XVI., den 27 February aldaar in den ouderdom van 67 jaaren en 11 maanden is overleden.

Van het meir van *Constants* word gemeld, dat de Franschen den 4 dezer de gemeenschap tusschen *Lindau* en *Rosbaan* hebben opgegeven.

STUTTGARD, *den 12 Maart.* Van *Weenen* verneemt men, dat de krygsraad het gedrag van den generaal *Frolich*, wegens de klagten door het hof van *Petersburg* tegen hem ingebracht, onderzogt hebbende, gecordeeld heeft, dat er geen reden van beschuldiging tegen hem was. Hy zal eerlidaags weder naar het lezer van *Italien* keren. De voornaamste klagten tegen hem zyn, zegt men, dat hy den bevelhebber der Russische troupen in de kapitulatie van *Ancona* niet had laten tusschenkomen, en geweigerd had, dat de Rusien met de Oostenrykers bezit van de vesting namen.

EXTRACT van eenen brief uit FRANKFORT, *van den 12 Maart.* Zedert twee dagen zyn de Franschen in beweging; maar men weet nog niet, of hun oogmerk is, naar ons te komen, of zig naar de *Bergstraat* te begeven. De Oostenrykers hebben de bruggen te *Nidda*, *Rodelheim*, *Hausen* en *Bonames* afgebroken. Ook hebben zy zig in gemelde omstreeken verzameld, en kanon medegebragt."

FRANKFORT, *den 13 Maart.* De Turksche courier *Janco* is eergister andermaal door deze stad gekomen, gaande van *Weenen* naar *Parys*.

Van *Berlyn* verneemt men, dat de graf van *Luzi* zig in hoedanigheid van Pruisische minister naar *Petersburg* moet begeven.

BREMEN, *den 14 Maart.* Van *Wiburg* heeft men de tyding, dat de uitvoer van Timmer- en ander Hout in al de Havens van *Rusland*, behalven van *Petersburg*, weder vry is gegeven. Ten einde alle wanordens by den doortogt door de *Sond* voor te komen, zullen er twee nieuwe schepen van linie gevoegd worden by het eskader, het welk bestemd is, om op dien gewigtigen doortogt te waken.

HAMBURG, *den 14 Maart.* By den naam van *Pius* VI. wiens nagedagtenis ganscb *Europa* vereert, dien van den beroemde aartsbisschop van *Nisibie*, *Cesar Brancadoro* voegende, zal men het ons ongetwyfeld dank weten, dat wy een uittrekzel bekend maken van de lykreden, welk laatstgemelde prelaat op dien Paus heeft uitgesproken. De redevoering werd by zyne lykplegtigheden voor het heilig kollegie in de patriarchale kerk te *Venetie* gedaan. Dezelve is niet zeer bekend, als zynde in het latyn gedaan en in die taal aan het licht gegeven, en het onderwerp geschiedkundig zynde, heeft voor het overige blykbaare regten op eene uitzondering, om dezelve door middel van een hollandsch nieuwspapier, het welk eeniglyk voor staatkundige berigten bestemd is, te doen kennen.

De aartsbisschop heeft zyne geheele redevoering, al zyne denkbeelden op een doel gerigt, namelyk op dat van *Pius* VI., als eenen martelaar te doen beschouwen, en hy kon voor zeker zig geen eenvoudiger, geen gelukkiger ontwerp voorschryven; want het is dan slegts niet alleen eene lykrede op *Pius* VI.; het is zyne vergoding. Maar dit ontwerp zelf verwyderde eenigermate eene menigte van trekken en byzondere omstandigheden, die genoeg zouden zyn geweest om het leven van den Paus vermaard te maken, en stof tot zynen lof te geven.

De heer *Brancadoro* het martelaarschap van *Pius* VI. vierende, moest noodzaaklyk over zyn langdurig en wreed lyden uitweiden. Onder de trekken, die dezelven aan den dag leggen, en van de godvrugtige gelatenheid, van de grootheid van ziel van den Paus getuigen, zullen wy dien kiezen, waarin hy, van stad tot stad gesleurd, gedwongen is, *Parma* te verlaten, ten einde noch de zekerheid van den souverein, noch de rust des volks bloot te stellen.

„ Men kondigt den Paus aan, dus begint de redenaar, dat geweld staat gebruikt te worden; dat, indien hy zig niet weg „ begeeft, een vorst vol godvrugt, zyne onderdaanen zelven, „ en zyn geheel aanwezen in het grootst gevaar zyn. De Paus „ ziet dit geweld, welk men tegen die van *Parma* gaat gebruiken, zyne groote godsdienstige ziel riddert er over; hy „ roept zyne getrouwe dienaaren, en zonder dat men kan zeggen, of hy hen gebied of verzoekt, zeide hy: *breng my weg, „ vervoer my.* De traanen langs de wangen biggelende, bukken zy zig om den gewyden last optenemen; de grysaart „ breat zig met beyende handen op hunne schouderen uit, en tragt „ zyn uitgeput en wankelend lichaam er op te verzekeren. Zig „ eindlyk met moeite geplaatst hebbende, zeide hy: *Laten wy „ zien, of de beenen ons zo wél zullen dienen als de moed; „ want wy hebben eene groote reis te ondernemen.* En ziende, dat het niet onmogelyk is voortetegaan, ziet hy met een „ opgeheldered en verheven gelaat rondom zig, en zegt tegen de „ geenen, die hem omringen; *wy kunnen dan niet blyven zonder zeer waarde gastheeren bloot te stellen. Men dwingt „ er ons toe. Laten wy dan gaan!* o zeldzaame, o bewonderenswaerdige standvastigheid van dien grooten man! Al de „ roslene eeuwen zullen dezelve vermelden; maar zy zal altyd „ boven alien hoog zyn. Deze agtbaare grysaart vertrekt uit *Parma* uit de armen van den dood zelven weggerukt enz.

Het zou te zwaar, te smertelyk zyn, de aanhalingen van dien aart te vermenigvuldigen. Laten wy liever onze aandagt wenden tot het gedeelte, waar de redenaar van de reis van den Paus van *Grenoble* naar *Valence* spreekt, opgepralend geworden door de menigvuldige hulde, welken de Franschen zig beyverden aan zyne hooge waerdigheid en uitmuntende deugden te doen.

„ Wie zou hier, zegt de redenaar, de tonelen waerdiglyk „ kunnen beschryven, is welken het Opperwezen aan den gewyden grysaart, het voorwerp zyner liefde en van den algemeenen eerbied, eenen voorsmaak gaf van den genade-troon, die hy hem binnen kort voorbereidde, door hem tot de verblyfplaats der glory opteroepen? Gy zoud een geheel volk, van „ alle kanten toegeloopen, zien vragen, vernemen, ter ontdekking gaan, om te weten van waar, en wanneer de Paus moet „ aankomen; gy zoud den weg bedekt met lieden van beiderlei „ geslagt, van verschillenden ouderdom, van onderscheiden rang „ zien; gy zoud hen zien zig op het minste gerugt haasten, verontrusten, vrezende, dat de Paus buiten hun weten is voorby „ gekomen, of dat het niet genoeg zy, hem te zien, en aanles, wat het ook moge zyn, boven het ongeluk stellen van „ van beroofd te zyn..... Eindlyk verschynt de eerpiedwaardige grysaart: — welke beweging, welke toevloed van menschen, welke verrukkingen van vreugde, en welke smert „ met deze verrukkingen vermengd! Een ieder zou hem zynen „ geleiders willen ontrukken, hem op zyne schouderen torschen, hem vervoeren naar eene voor hem minder onwaerdige „ plaats. De een gereed om toe te snellen, ontdoet zig reeds „ van zyne klederen; de ander haast zig, om deze klederen op „ den weg des grysaarts te spreiden en voegt er de zynen by; „ een derde valt op de knieën, terwyl zyne nabuuren zig beroemen, zig gelukkig agten van de gunst genoten te hebben van „ den Paus te zien: dezen letten op, of er niets uit zyn rytuig „ valt, het welk zy als een dierbaar heilig gedenkteken mogen „ bewaren; genen zyn alleen opletteud op het geluk van een zyner woorden te horen. Oogen, ooren, mond, alle leden der „ aanschouwers zyn in beweging om den grysaart eere te bewyzen, of om te tragten iets te grypen, het welk hun tot troost verstrekke. En deze eenparigheid, in deze zieding van vreugde „ vliegen de vrouwen, welken de zedigheid in haare woningen „ houd, naar de vensters, verieren dezelven met tapyten, doen „ zegenwenschen voor den grysaart, voor zig zelven, voor het „ Koningryk, en de vernustige schaamte der maagden haar leerne, dat zy zig door het getal in veiligheid kunnen stellen, „ vereenigen zy zig ten getale van vyf honderd, om den Paus „ hulde te gaan doen. In het wit gekleed, naderen zy hem „ met eerbied te gemoet, strooyen zynen weg met bloemen, en „ de bloemkransen in de hoogte heffende, schynen zy hem reeds „ vooraf de kroon te tonen, welke de Engelen weihaaft, vol „ vreugde, op zyn gewyd hoofd zullen plaatzen."

Dit tafereel is een der uitmuntendste stukken van dit werk, en doet der gevoeligheid van den heer *Brancadoro* de grootste eer aan; het was reeds een schoone titel voor dezen prelaat, door het heilig kollegie verkozen te zyn, om de nagedagtenis van eenen Paus als *Pius* VI. te vereeren. Geen prelaat had misschien meer regt tot deze onderscheiding dan de heer *Brancadoro*. Wien is et niet bekend, hoe zeer hy zig gekweten heeft door de standvastigheid, den moed, de wysheid en al de groote hoedanigheden, welken hy in zyn Paus'lyk gezantschap in de *Nederlanden* deed blyken, het zy gedurende zyn verblyf te *Brussel*, het zy toen hy genoodzaakt was, eene schuilplaats in *Holland* te zoeken? Men zag hem altyd boven de omstandigheden verheven; en het is genoeg bekend, hoe zeer moeilyk en onstuimig de tyden waren. Hy toonde zig standvastiglyk, omtrent de 9 officiers der omwenteling de waardige vertegenwoordiger van *Pius* VI. te zyn. Hoe veel ongelukkigen moesten zyne voortreffelyke weldadigheid, zyne edelmoedige liefdadigheid zegenen! ..... De verschuldigde voorkeur aan zyn karakter, aan zynen Apostolischen yver, aan de gaaven, waarvan hy in zyne zending bewys gaf, had alleen nog noodig door zyn redenaars talent gebillykt te worden. Het kollegie der kardinaalen hem horende, heeft zig over zyne keuze meer en meer geluk gewenscht; en dergelyke stemmen zouden voor het hart van dezen waardigen prelaat, zelfs voor zynen naam genoeg zyn; maar hy voegt er reeds al de geenen by, die gelegenheid gehad hebben, hem van naby te kennen.

FRANSCHE REPUBLIEK.

PARYS, *den 17 Maart.* Onze regering bekomt dagelyks meer vastigheid. Al wat van de oude partyen overblyft, is te

(*Het vervolg op de hand van deze Blade.*)

omwenteling is, drukt hy zig uit op eene wyze, die verdient opgemerkt te worden door de geenen, voor welken zo veele gebeurtenissen geen yzel schouwtooneel of liegts eene oorzaak van onheilen zyn geweest. Zie hier zyne woorden:

„ Hy, die de waare oorzaken der omwenteling zou zien, „ zou zeer sterk erpriemd zyn. Het is eenvoudiglyk de rypheid „ der zaaken en gebeurtenissen. Men doe er veele zedelyke en „ beredeneerde beginzels in vloeyen; maar het is eene universeele „ natuurlyke daad, die altyd de crisis bepaalt."

Van de al te groote hoedanigheid van kleine gezagvoerders sprekende, zegt hy, „ de republiek is te zeer omringd „ veel knaagende wormen, en onder voorwendzel van „ baare orde te bevestigen, word de vryheid ingezonken „ groot getal inlichtingen gedaan."

Hy brengt aanmerkingen by betreffende tot de revolutionaire regeringsbeginzelen. Wy zullen twee van dezelve aanhalen.

(*Het vervolg op de tweede*

Het is in de voorste, welke een afgrond

party betreft, zedert langen tyd *de party van Orleans* genaamd, deze heeft in de daad in het begin der omwenteling aanwezig zyn, en welker bedoeling toen waarschynlyk was, maar zedert geen aanwezig van dien aart meer heeft, dan wel voornaamlyk zedert twee jaaren, indien deze party *Orleans* iets aanwezends en eenige lieden heeft, die met eenige eigendommen of alleen dezulken, die met eenige eigendommen of het zy van name, geluk, of bekwaamheden, daar

gers, in het geheel de Bedagte niet hebben, en nooit den moed

„ „ Ik heb, zegt hy, horen uitroepen, *laat de Franschen om* „ *komen, mits dat de vryheid zegenprale.* Een ander heb ik weder horen roepen in eene grondvergadering en ik kan het „ getuigen: *Ja ik zou myn hoofd by de haïren nemen, ik* „ *zou het affnyden, en het aan den Tyran aanbiedende,* „ *zou ik hem zeggen: Zie daar, dwingeland, de daad van* „ *een waare republikein.*"

Er is gister geen parade in de tuilerien geweest, wyl de eerste conful in het veld van mars de revue heeft gedaan over al de troupen, die zig te *Parys* bevinden. Nooit zag men eene zo talen luisterryke revue. De eerste conful kwam te paerd, in groote uniform, omstuwd van zynen staf. Het kanon der Invaliden kondigde zyne aankomst aan. Overal werd hy ontvangen met het geroep van *Buonaparte leeve!* De beide andere consuls waren met mevrouw *Buonaparte* en zyne familie op het balkon van het militaire school.

BATAAFSCHE REPUBLIEK.

'sHAGE *den* 21 *Maart.* Na dat op gister in de zitting van het Vertegenwoordigend Lichaam, onderscheidene stukken gelezen waren, wierd de *eerste Kamer* tot Vrydag ogtend ten elf uur geadjourneerd, en de *tweede* tot op den middag van den zelfden dag gescheiden.

Het volgende is ons ter plaatzing ter hand gesteld:

* Al wat tot vermindering kan strekken van den ongelukkigen staat waarin Noodlydende zig bevinden, verdient de opmerking van elk die een gevoelig hart bezit, en daar onder behoort zonder twyffel de uitvinding van de zogenaamde RUMFORD-SOUP. De vrugt waar meede men die te *Munchen*, *Londen*, *Hamburg*, *Genève* en nu laatstelyk te *Parys* reeds in gebruik heeft gebragt, laat niet toe dat men dezelve met stilzwygen voorbyga, integendeel kan men haare nuttige eigenschappen geen regtbaarheid genoeg geeven.

Ik onderstelle dus dat de volgende uittrekzels van een rapport uitgebragt door de *Directeurs van een Etablissement voor de Armen te Hamburg* met genoegen zullen gelezen worden. Een ieder zal zig daar door kunnen overtuigen dat het door de ondervinding gestaafd is, dat men aan een mensch voor één stuiver, een voedzaame, gezonde en smakelyke kost kan geven. Armbestuurders en andere kunnen dienvolgens overdenken of een inrigting, waar men zo een Soup, tegens gemelde prys (welke ligt, zelfs voor een Bedelaar, te verdienen is) uitdeelen zoude, geen goede en hunne kas te gemoet komende werking zoude hebben?

„ Het was onmogelyk, „ zo spreken de Directeurs" deeze „ Armen te onderhouden zo lang men een voedzel niet kon vin„ den dat spaarzaam genoeg was om met twee stuivers ieder „ wezen te verzadigen; dat voedzaam genoeg was om met twee „ of drie pond genoegzaame kragten aan den Armen te geven „ om zyn dagelyks werk te kunnen doen; dat gezond genoeg „ was om geen gevaaren voor zyn gezondheid te doen vrezen; „ dat smakelyk genoeg was om het hem aangenaam te maken en „ met eenige kleine veranderingen alle dagen te doen gebruiken; „ en eindelyk dat kon bestaan uit eetwaaren die men zig in alle „ tyden kon verschaffen en gemakkelyk klaar te maken waren. „ Het Bestuur had lang getwyffeld of het mogelyk was zulk een „ voedzel te vinden, toen de algemeene stem haare aandagt vestigde op een soort van *Soup*, de uitkomst van een lange ervarendheid, en die uit *Duitschland* in *Engeland* overgebragt, „ aldaar gediend had tot een algemeen voedzel, voor de Armen, „ in de Winter van 1796.

„ Het Werkhuis van de stad *Munchen* had het geluk verscheide Jaaren onder het opzigt te zyn van zynen Intteller, de graaf *van Rumford*, meer bekend by de Geleerde onder de naam van Sir *Benjamin Thompson*. Hy berekende de nuttigheid van een zaak die alle Bakkers weten: namentlyk, dat alle meelagtige stoffen, door een zekeren graad van warmte en in een zekere tyd, eene zekere hoeveelheid water *consolideren*; dat is te zeggen, er een vast lichaam van maken, die zig niet meer van het geheel scheid. Hy paarde die waarheid met eenige nieuwe scheikundige ontdekkingen omtrent het voedzel van het water en beproefde die met een mengsel bestaande uit garst, grutte, meel, aardappelen en erten. Dit mengsel lang en langzaam gekookt in een pot die wel toegemaakt is, verkrygt een goede smaak door een gevenredigde toebereiding van zout en azyn en men geeft het een aangename en onderscheide geur, door eenige byvoegzels die goed koop zyn. Volgens de prys van de eetwaaren en van de brand moeft een portie van die *Soup*, genoegzaam om een man te „ voeden, geen twee stuivers kosten."

De bovengemelde Directeurs naamen vervolgens verscheide proeven die alle gelukten: zy ontbraken alleen de Vuuroven (Fourneau Economique) door de graaf van *Rumford* uitgevonden, daar het vuur zodanig in opgesloten en byeen is dat een zeer kleine hoeveelheid brandstoffen genoegzaam is om een groote hoeveelheid spyze gaar te maken. Na dat de graaf van *Rumford* een voorbeeld van zyn Vuuroven overgezonden had, en gemelde Directeurs er een hadden laten maken, die zeer voldaan heeft, is men niet meer aan proeven gebonden geweest, maar men heeft het genoegen gehad een groot getal Armen te onderhouden met dit spaarzaam voedzel, waar van een portie op geen stuiver kwam te staan.

„ Mogen alle onze lezeren, „ zo vervolgen de Directeurs hun „ rapport", de Ryke zo als de Arme, want de bezuiniging van de eene, zyn de hoop van de andere, door deze eenvoudige handeling bewogen worden om de onmatige verkwisting van hout en turf, die alle dagen in de keukens plaats heeft te overwegen. Hier worden 150 ℔ spyze gedurende zes uuren gekookt met drie stuivers brandstoffen, zo dat voor het goedkoopste voedzel, niettegenstaande de duurte van hout en turf, het vuur op geen vyf per cent van de prys van de eetwaaren komt te staan. Vergelykt deze proportie met de vertering in byzondere huizen. Men weet dat zelfs voor den Armen, wanneer hy zyn Aardappelen op de gewoone wyze klaar maakt, het vuur op 66 per cent komt te staan."

Manier om een gezonde en goedkoope kost klaar te maken.

Men onderstelt dat er een huisgezin van zeven menschen te onderhouden is. Zo dat min of meer in getal was zal men de volgende proportie van eetwaaren, naar maate verminderen of vermeerderen.

	℔ Oncen.
Water 6 of 7 quart van een Fles.	10
Aardappelen.	2— 5
Grutte.	11
Brood zo hard als mogelyk of brood in kruimels van alle soorten.	11
Grauwe of geele Erten of witte Boonen.	11
Varkens-Vleesch in vierkantjes gesneden.	4
Zout.	3
Bier Azyn.	3
	15 ℔ 5 Onc.

Zie hier de wyze op welke dit alles klaar gemaakt moet worden.

Daags voor dat men de *Soup* gebruiken wil moet men 's avonds de Grutte en de Erten of Boonen met het water in een pot doen. Zo de *Soup* te twaalf uuren gegeten moet worden, maakt men vuur daar onder te zeven uuren 's morgens. Die pot moet zo wel sluiten als mogelyk is. Men moet zorgen dat het vuur niet oezyden de pot maar juist onder dezelve is; dat er niet meer vuur zy dan nodig is om het langzaam te doen kooken en dat hetzelve vermindert word zo dra het aan het kooken gaat.

Weinig vuur is er nodig om de *Soup* op een gelyke wyze te doen koken. Een platte pot, die wel sluit, heeft minder vuur noodig, dan een van dezelfde inhoud die dieper is.

Wanneer de Grutte en Erten geduurende twee of twee en een half uur langzaam zullen gekookt hebben, voegt men er de aardappelen en het zout by. Een uur daar na doet men er het in vierkantjes gesneede vleesch by. Men giet de Azyn daar in een quartier uurs voor dat men de *Soup* opdischt.

Het brood in vierkantjes gesneeden word in de schootel gedaan daar men de *Soup* in opdischt. Zulks doet men om dat het niet week zou worden en een knauwing zou vereischen, die goed voor de verteering is.

Terwyl de *Soup* kookt moet men die dikwils roeren om het aanbranden te beletten en het goed beter te mengen. Hoe meer zy een geley evenaard, hoe meer zy voedzaam is. Zo mep die geheel en als een *Soup* wil hebben, moet men er een tiental waters meer bydoen.

Het is het zout, de azyn en vooral het spek of het vleesch die deeze *Soup* aangenaam maakt. Maar zy moet met zindelykheid en zorg klaar gemaakt worden en lang en langzaam kooken. Zy vergt daar toe ten minsten vyf of zes uuren.

Zy kan op verscheide wyze veranderd worden. Allerhande Erten, witteboonen, wortelen, witte kool en knollen kunnen er beurtelings in gebruikt worden, volgens het Jaargety. Maar de grutte en aardappelen blyven de voornaamste stoffen die nooit uitgelaaten kunnen worden.

Men kan in plaats van varkens-vleesch, gezouten of gerookt runt-vleesch gebruiken; of wel klein gesneede uyen in vet gefruit, of ook nog een of twee gehakte haringen. Men kan dus, zelfs in het Jaargety dat er geen groentens zyn, de *Soup* zodanig klaar maken dat zy alle daagen een anderen smaak verkrygt.

Wil men haar nog een aangenaamer smaak geeven, zonder veel kosten; zo neemt men in plaats van 2 ℔ 5 onc. aardappelen, 4 ℔ half gekookt en een weinig gestampt, men voegt daar by 4 onc. meel met een weinig zout en peeper en maakt daar van 32 balletjes die in de *Soup* zullen kooken.

De stoffen die deeze *Soup* uitmaaken kosten, dit is gereekend in Hamburgs geld, de mark is 16 stuivers, de stuiver, 12 penn. te weeten

	st.	penn.
11 Onc. Grutte à 2½ st: het ℔.	1	8½.
2 ℔ 5 Onc. Aardappelen.		8½.
11 Onc. Brood à 1 st. het ℔.		8½.
11 Onc. Erten à 2 st. het ℔.	1 -	4½.
4 Onc. Vleesch.	1 -	3.
3 Onc. Zout.	- -	1½.
4 Onc. Bierazyn.	- -	6
't zamen	6 -	3½.

Van alle de aangehaalde veranderingen vermeerdert de laatste alleen de kosten van 12 penningen. In alle geval het voedzel voor zeeven Menschen kost niet meer als omtrent zeven stuivers. Het is waar de Brandstoffen zyn er niet by gereekend en het zou mogelyk zyn, dat in een open schouwsteen, een pot die niet wel sluit en met weinig oplettendheid, een dozyn turfen noodig zouden zyn, die twee stuivers zouden kosten, zo dat ieder portie *Soup* op omtrent 1¼ stuiver zoude komen te staan.

Maar het zal veel minder kosten, zo de *Soup* met groote porties klaar gemaakt word en in een *Fourneau-Economique*. Zie hier wat zy voor zeventig menschen zou kosten.

	Mark	st.	penn.
160 ℔ Water.	-	-	-
24 ℔ Aardappelen.	-	6	-
7 ℔ Grutte à 2½ st.	1	1	6
7 ℔ Erten à 2 st.	-	14	-
7 ℔ Brood à 1 st.	-	7	-
2 ℔ Vleesch à 5 st.	-	10	-
5 ℔ Bier Azyn.	-	5	-
1 ℔ Zout.	-	-	6
	3 Marks.	12	stuivers.

Twintig turfen zyn genoeg om die *Soup* in een Fourneau-Economique te kooken; die kosten 4 stuivers.

Total 4 Marks.

Ieder portie zou dus nog geen stuiver kosten.

J. . . .

Nota. Wy hebben des te gereeder een plaats aan het boverstaande artikel in onze Courant gegeven, daar wy uit openlyke berigten van bestierders van Hospitaalen, Godshuizen en andere openbaare gestichten gezien hebben, dat zy zig de loffelyke ontwerpen, zo ten aanzien van de fourneizen als de *Oeconomische Soup* van den grave van *Rumford*, hebben te nutte gemaakt, en men aldaar in de laatst afgelopen Winter, deze Soup gereed gemaakt, en teffens ondervonden heeft, dat dezelve op een voordelige wyze het gewoone voedzel vervangt, het geen men aan den armen gaf. Men verneemt zelfs dat de soldaaten eener Noordsche Mogenheid, welke de lotgevallen van den oorlog naar de eilanden *Jersey* en *Guernesey* hebben overgebragt, zyn gevoed naar het voorschrift hier boven gemeld, en daar over zo voldaan geweest, dat zy verzogt hebben onderrigt te zyn van al het geen tot het bereiden nodig was, om er in hun vaderland gebruik van te maken.

Men zal dan tot in het diepste van *Rusland* de naam van *Rumford* by die der eerste weldoeners van 't menschdom zien geplaatst, en de armen en behoeftigen van alle landen zullen zyn aanwezen zegenen, onder het genieten van de vrugten zyner arbeid.

*** Den 10 Maart instituteden 's' ockendsten 10 uuren is alhier in den Hage vermits: Een groot DOGGE HOND wel in het vleesch en ruighaarig, hebbende eene zeer stompe neus, 't voorste gedeelte van 't hoofd zwart en 't overige van 't lighaam ligt bruin, boven de oogen heeft dezelve een zeer zichtbaar teken van een houw met eenen zabel, en op de rug een brandteeken, die dezelve te recht breed of zenwyk aan den Portier van den Franschen minister in 't lange Voorhout, zal eene gepaste belooning bekomen.

NB. NB. Men is van meeninge ten overstaan van den Gerechte van Bleiswyk op Dingsdag den 18den April daar te VEILEN en VERKOPEN: Vier Kapitale en Welbekommerde BOUWMANS WOONINGEN, elk derzelve voorsien met eenige partyen extra schoon TEEL- en WEYLAND, als No. 1. groot 69 Mergen 558 Roeden, No. 2. groot 67 Mergen 409 Roeden, No. 4. groot 41 Mergen 491 Roeden, allen staande en gelegen binnen dezen Ambachte. Breder by Billetten omschreven en nader informatie te bekomen by WILLEM BRAVENBOER aan den Bergschenbeek.

NB. NB. De vermaning van Jesus aan de Gemeente van EPHESUS in eene LEERREDE over *Openb.* II. *vs.* 5. uitgesproken op den Boekhandelaar J. VAN THOIR te Leiden en in alle Boekwinkels der Republiek, voor twaalf stuivers te bekomen. *De gevaarlyke en treurige* is dit GROOTE STUK DES EVANGELIUMS, door den bejaarden Predikant te Zurich, is van de Pers gekomen by NB. NB. De vermaning van Jesus aan de Gemeente van EPHESUS in eene LEERREDE over *Openb.* II. *vs.* 5. uitgesproken op den DANK-BOET en BEDEDAG den 16 Maart 1800, in de Gereformeerde Kerk te *Zevenhuizen* door J. W. RUSSINGH Predikant, is heden op de Pers by den Boekdrukker N. CORNEL te Rotterdam, en zal in de aanstaande Week worden uitgegeven.

HET LYDEN VAN DEN HEILAND, in Leerredenen door J. C. LAVATER, Predikant te Zurich, is van de Pers gekomen by den Boekhandelaar J. VAN THOIR te Leiden en in alle Boekwinkels der Republiek, voor twaalf stuivers te bekomen. *De gevaarlyke en treurige* is dit GROOTE STUK DES EVANGELIUMS, door den bejaarden